Cinsiyet Rol Standartlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Cinsiyet Rol Standartlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18680

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Cinsiyet Rol Standartlar? Ölçe?i, 1994 y?l?nda F. Eker taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine dair sahip olduklar? standartlar? ve beklentileri ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, özellikle babalar?n çocuk bak?m? ve ev i?lerine kat?l?m düzeylerini ve bu kat?l?m? belirleyen faktörleri inceleyen kapsaml? bir yüksek lisans tezi (yüksek lisans tezi) çal??mas? kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, geleneksel ve modern cinsiyet rolleri alg?lar?na yönelik tutumlar? nicel olarak belirlemeye odaklanm??t?r.

Ölçe?in temel amac?, bireylerin ev içi sorumluluklar?n da??l?m?na ili?kin normatif inançlar?n? ortaya koymakt?r. Bu ba?lamda, ölçek, ebeveynlik ve ev yönetimi rollerinde e?itlikçi yakla??mlar? destekleyen veya geleneksel ayr?mlar? sürdüren tutumlar? de?erlendirmek için kritik bir araç görevi görmektedir.

Anahtar Kelimeler

Cinsiyet Rolleri, Toplumsal Cinsiyet Standartlar?, Babal?k Kat?l?m?, Ev ??leri, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Aile ?çi Roller.

Yazarlar

F. Eker

Amaç

Cinsiyet Rol Standartlar? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin ev içi roller ve sorumluluklar hakk?ndaki normatif inançlar?n? ve standartlar?n? belirlemektir. Ölçek, özellikle babalar?n çocuk yeti?tirme ve ev i?lerine kat?l?m düzeylerini etkileyen bireysel ve toplumsal beklentileri ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu amaçla, kat?l?mc?lar?n cinsiyete dayal? i? bölümüne ne ölçüde ba?l? kald?klar? veya e?itlikçi bir bak?? aç?s?n? benimsedikleri tespit edilmeye çal???lm??t?r.

Ölçek, akademik ara?t?rmalarda kullan?larak, toplumsal cinsiyet standartlar?n?n aile dinamikleri üzerindeki etkisini incelemeyi ve bu standartlar?n zaman içinde nas?l de?i?ti?ini analiz etmeyi hedefler. Geli?tirildi?i ba?lam olan yüksek lisans tezi, ölçe?in bu alandaki deneysel bo?lu?u doldurmas?na olanak sa?lam??t?r.

Yap?

Ölçek, temel olarak **Cinsiyet Rol Standartlar?** psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireylerin erkeklerin ve kad?nlar?n toplumda ve özellikle aile içinde üstlenmesi gereken görevlere dair sahip olduklar? kat? veya esnek inançlar bütünüdür. Eker'in çal??mas?nda bu yap?, özellikle

ARABPSYCHOLOGY.COM

ev i?leri (temizlik, yemek yapma vb.) ve çocuk bak?m? (besleme, e?itim, oyun oynama vb.) alanlar?na odaklanm??t?r.

Ölçe?in maddeleri, geleneksel olarak "kad?n i?i" veya "erkek i?i" olarak görülen görevlerin her iki cinsiyet taraf?ndan e?it payla??m?na yönelik tutumlar? sorgulamaktad?r. Bu sayede, kat?l?mc?n?n cinsiyet rollerine dair tutumunun geleneksel mi, yoksa e?itlikçi (egaliter) mi oldu?u tespit edilmektedir. Ölçe?in nihai yap?s?n?n, geleneksel beklentiler ve e?itlikçi tutumlar gibi alt boyutlara ayr?lmas? beklenmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda gerçekle?tirilen geçerlik çal??malar? hakk?nda bu kaynakta detayl? bilgi bulunmamaktad?r. Ancak, bir psikometrik ölçek olarak, geçerlik çal??malar?n?n genellikle ?çerik Geçerli?i (uzman görü?leri ile), Yap? Geçerli?i (Faktör Analizi ile) ve Ölçüt Ba?lant?l? Geçerlik (ilgili d?? de?i?kenlerle korelasyon) yöntemlerini içermesi beklenir.

Eker (1994) taraf?ndan yürütülen tez çal??mas?nda, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? cinsiyet rol standartlar? yap?s?n? ne kadar do?ru temsil etti?ini belirlemek için gerekli istatistiksel analizlerin yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve yöntemleri için as?l yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik bilgileri, kaynak içerikte belirtilmemi?tir. Bir geli?tirme ölçe?i için güvenirlik analizleri genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplamas? ve/veya test-tekrar test güvenilirli?i yöntemlerini içerir. ?ç tutarl?l?k analizi, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Bu ölçe?in güvenirlik de?erlerinin, sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda kabul edilebilir düzeyler olan 0.70 veya üzerinde olmas? beklenir. Güvenirlik çal??malar?n?n sonuçlar?, ölçe?in kararl?l???n? ve hata pay?n? anlamak aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ü varsay?ld???ndan, geli?tirme a?amas?nda Faktör Analizi (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? belirleyerek, Cinsiyet Rol Standartlar? yap?s?n?n alt bile?enlerini (örne?in, "Geleneksel Ev ?çi Sorumluluklar" ve "Ebeveynlikte E?itlikçi Yakla??m") ortaya ç?karm?? olabilir.

Bu analizler, ölçe?in yap? geçerli?ini destekler ve ara?t?rmac?lara skorlama ve yorumlama

ARABPSYCHOLOGY.COM

konusunda rehberlik eder. Ancak, bu analizlerin detayl? sonuçlar?, Eker'in (1994) orijinal tez metninde yer almaktad?r.

Araç

Test Türü:

Geli?tirme (Özgün bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir.)

Biçim:

Likert tipi derecelendirme ölçe?i veya benzeri bir kendini de?erlendirme envanteri (Kesin derecelendirme format? bilgisi eksiktir).

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Yeti?kinler, özellikle ebeveynler ve/veya evlilik/partnerlik ili?kisi içinde olan bireyler.

Ya? Grubu:

Genellikle 18 ya? ve üzeri yeti?kin popülasyon.

Popülasyon Detaylar?:

Tezin oda?? babalar?n kat?l?m? oldu?undan, örneklemin önemli bir k?sm?n? babalar veya ebeveynler olu?turmaktad?r. Çal??ma, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi:

Ka??t-kalem veya elektronik ortamda uygulanan öz-bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar, cinsiyet rollerine dair ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar Kelimeler

Eker (1994), Toplumsal Cinsiyet, Rol Beklentileri, Ebeveynlik, Psikometri, Geli?tirme Ölçe?i, E?itlikçi Tutum.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?:

Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri:

Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi:

F. Eker (1994) çal??mas?n? Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlam??t?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 1994.

?zinler ve Ücret: Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?i için, akademik ve e?itim amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar?n izni veya tezin yay?nland??? kurumun izni gereklidir. Ticari kullan?m için özel izinler gerekebilir. Ölçe?in standart bir ücreti olup olmad??? bilgisi mevcut de?ildir.

Kaynaklar

Eker, F. (1994). *Babalar?n çocuk bak?m? ve ev i?lerine kat?l?m düzeyleri ve belirleyicileri* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?zmir.

Cinsiyet Rol Standartlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için Eker'in (1994) Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde bulunan yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM